

KIRGIZİSTAN-TÜRKİYE MANAS ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ EĞİTİM YÖNETİMİ
ANA BİLİM DALI

KIRGIZİSTAN'DAKİ ORTA ÖĞRETİM
YÖNETİCİLERİNİN ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ
GELİŞİMİNİ MOTİVE ETME YÖNTEMLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Nurcan GEDİK

Danışman Doç. Dr. Murat

GÖKALP

Bişkek 2017

ÖZ

Yazar	: Nurcan GEDİK
Üniversite	: Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi
Anabilim Dalı	: Eğitim Yönetimi
Tezin Niteliği	: Yüksek Lisans Tezi
Sayfa Sayısı	: XVII+128
Mezuniyet tarihi	: 27.06.2017
Tez Danışmanı	: Doç. Dr. Murat GÖKALP

KIRGIZİSTAN'DAKİ ORTA ÖĞRETİM YÖNETİCİLERİNİN ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ GELİŞİMİNİ MOTİVE ETME YÖNTEMLERİ

Bu araştırmanın amacı okul yöneticilerinin öğretmenleri motive etme yöntemleri ve uygulanan motivasyon türünün öğretmenlerin mesleki gelişimine katkılarına yönelik tutumları ve iş doyumlarını incelemektir. Bu çalışmada ayrıca, öğretmenlerin motivasyon düzeyleri ve mesleki gelişimlerinin cinsiyet, yaş ve kıdemlerine göre değişip değişmediği de araştırılmaya çalışılmıştır.

Araştırmanın çalışma evrenini, Bişkek şehrinde bulunan 23 orta öğretim kurumunda görev yapan 69 ortaokul yöneticisi ve 322 öğretmen oluşturmaktadır. Veriler öğretmenlerden anket ve yöneticilerden alınan görüşme formu yolu ile betimsel tarama yöntemine dayalı olarak toplanmıştır. Verilerin analizinde, betimsel verilere yönelik olarak yüzde, frekans, aritmetik ortalama ve standart sapmadan, karşılaştırmalı veriler için t testi tek yönlü varyans analizi ve LSD tekniklerinden yararlanılmıştır.

Çalışmada ortaokul yöneticilerinin öğretmenlerin mesleki gelişimini motive etme yöntemleri betimsel araştırma modeline göre araştırılmıştır. Araştırmada; motivasyon kavramı üzerinden motivasyonun çeşitleri, motivasyon teorileri, kapsam teorileri ve öğretmen motivasyonu araştırılmıştır. Bu bağlamda, okul yöneticilerinin

öğretmenleri motive etme yolları, ayrıca Kırgızistan'da görev yapan okul yöneticilerinin öğretmenlere uyguladıkları motivasyon yaklaşımları ve mesleki gelişimine etkileri araştırılarak, öğretmenler üzerindeki etkileri çeşitli değişkenler üzerinde incelenmiştir. Aynı zamanda somut bir sonuç alma amaçlanmıştır.

Araştırma üç bölümden oluşmaktadır: Birinci bölümde motivasyonla ilgili kuramsal temeller, motivasyon teorileri ve öğretmen motivasyonu. İkinci bölümde: okul yöneticileri ve motivasyon yaklaşımları, psiko-sosyal motivasyon araçları, örgütsel ve yönetsel motivasyon araçlarına yer verilmektedir. Üçüncü bölümde ise araştırmada kullanılan metodolojiler, bulgular ve öneriler yer almaktadır. Kırgızistan'daki orta öğretim yöneticilerinin öğretmenlerin mesleki gelişimini motive etme yöntemleri ile ilgili yaş, cinsiyet ve kıdem değişkenlerine yönelik düşüncelerinde anlamlı farklılıklar görülmemiştir. $P > 0.05$. Yöneticilerin öğretmenlerin mesleki gelişimine önem verdikleri, etkin ve üretken olabilmeleri için onları motive ettikleri, çalıştıkları okulda güven verici atmosfer oluşturdıkları, kişisel problemler ile yakından ilgilendikleri görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Motivasyon, Motivasyon Yöntemleri, Okul Yöneticileri, Yönetim Yöntemleri, Öğretmenlerin Mesleki gelişimi.

КЫСКАЧА МАЗМУНУ

Автор	: Нуржан Гедик
Университет	: Кыргыз Түрк Манас университети
Багыты	: Билим Берүүнү Башкаруу
Диссертациянын түрү	: Магистрдик Диссертация
Барактардын саны	: XVII+128
Бүтүрүү датасы	: 27.06.2017
Илимий жетекчи	: Доц. Др. Мурат ГӨКАЛП

КЫРГЫЗСТАНДАГЫ ЖАЛПЫ БИЛИМ БЕРҮҮЧҮ МЕКТЕП ЖЕТЕКЧИЛЕРИНИН МУГАЛИМДЕРДИН КЕСИПТИК ЖАКТАН ӨНҮГҮШҮН МОТИВАЦИЯЛОО МЕТОДДОРУ.

Бул изилдөөнүн максаты – мектеп жетекчилердин мугалимдерди мотивациялоо методдору жана колдонулган мотивация түрүнүн мугалимдердин кесиптик жактан өнүгүүсүнө болгон салымдарын жана ишине болгон канааттанууларынын таасирин карап чыгуу. Изилдөөдө айрыкча, мугалимдердин мотивациясынын деңгээли жана кесиптик жактан өнүгүтүүсүндө, алардын жашына жана стажына карата өзгөрүп же өзгөрбөгөндүгү да изилдөөгө алынган.

Изилдөөнүн популяциясын, Бишкек шаарында жайгашкан 23 орто мектепте кызмат кылган 69 мектеп жетекчиси жана 322 мугалим түзгөн. Табылгалар, сурамжылоо методуна ылайык, мугалимдерден анкета, мектеп администраторлорунан маатешүү жолу менен топтолду. Табылгаларды талдоо, пайыз, катыш, анализ, синтез жана бир жолу салыштырмалуу талдоо үчүн Т тестти жана LSD салыштыруу методдору колдонулган.

Изилдөө, орто мектеп жетекчилеринин мугалимдердин кесиптик жактан өнүгүшүн мотивациялоо методдорун сурамжылоо моделине ылайык иликтөөгө алынган. Изилдөөдө: мотивация түшүнүгүнөн баштап, мотивациянын түрлөрү, мотивациянын илимий теориялары жана мугалимдердин мотивациясы изилденди.

Бул контекстте, мектеп жетекчилеринин мугалимдерди мотивациялоо жолдору, өзгөчө Кыргызстанда кызмат кылган мектеп жетекчилеринин колдонгон мотивациялоо методдору мугалимдерге жана алардын кесиптик өнүгүшүнө таасири турдүү өзгөрмөлүү жолдор аркылуу изилденип, конкреттүү жыйынтык алууга максатталды.

Изилдөө үч бөлүмдөн турат: Биринчи бөлүмдө мотивациянын түпкү негиздери, теориялары жана мугалимдердин мотивациясы. Экинчи бөлүмдө: мектеп жетекчилери жана мотивацияга көз караштары, коомдук – психологиялык мотивация, уюмдук жана башкаруу мотивациясына орун берилген. Үчүнчү бөлүмдө: изилдөөдө колдонулган методологиялар, корутундулар жана сунуштар камтылган. Кыргызстандагы мектеп жетекчилеринин мугалимдерди кесиптик жактан өнүгүшүн мотивациялоо методдоруна байланыштуу изилдөөдө, жаш, стаж жана жыныстык өзгөчөлүктөрүнө карата айырмачылыктар көрүнгөн эмес $P > 0.05$. Ошондой эле мектеп жетекчилеринин мугалимдерге, алардын кесиптик жактан өнүгүүсүнө түрткү бергендиги, натыйжалуу жана үзүрлүү иш алып баруулары үчүн мотивациялагандыгы, ыңгайлуу шарттарды тузуп бергендиги, жеке кыйынчылыктарында жакындан жардам берүүгө аракеттенгендиги жана мугалимдер менен тыгыз байланышта иш алып баргандыгы билинген.

Ачкыч сөздөр: Мотивация, Мотивациялоо Методдору, мектеп Жетекчилери, Башкаруу Методдору, Мугалимдердин Кесиптик Өнүгүшү.

АБСТРАКТ

Автор	: Нуржан ГЕДИК
Университет	: Кыргызско-Турецкий университет «Манас»
Направление	: Управление Образования
Вид диссертации	: Магистерская диссертация
Количество страниц	: XVII+128
Дата окончания	: 27.06.2017
Научный руководитель	: Доц. Др. Мурат ГӨКАЛП

МЕТОДЫ РУКОВОДИТЕЛЕЙ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ШКОЛ КЫРГЫЗСТАНА ПО МОТИВАЦИИ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО РОСТА УЧИТЕЛЕЙ.

Цель данного исследования - методы мотивации руководителей и учителей школ, а также применение мотивации, которая способствует изучению целей направленных на профессиональное развитие учителей и степень их удовлетворенности работой. Данное исследование, особенно было направлено, на изучение уровней мотивации учителей, а также, на изучение изменений касающихся профессионального развития по таким категориям как пол, возраст и социальное положение.

Рабочее пространство данного исследования составляют 23 учебных заведения в г. Бишкек, где работают 69 руководителей средних школ и 322 учителя. Данные были собраны на основе опросов учителей и интервью полученного от руководителей, а также при помощи обзора.

При анализе данных были использованы проценты, частота, среднее арифметическое, стандартное отклонение, тесты для сравнения данных, односторонняя дисперсия, техника анализа LSD, которые предназначены для описательных данных.

Методы мотивации профессионального развития руководителей, учителей средних школ, были исследованы при помощи описательной модели исследования.

В ходе исследования были изучены типы мотивации, теории мотивации, теории содержания и мотивация учителей через саму концепцию мотивации. В этом контексте были исследованы способы мотивирования преподавателей руководителями, в особенности руководители школ, работающие в Кыргызстане и применяющие мотивационные подходы к учителям, а также было изучено воздействие на профессиональное развитие и влияние оказываемое на учителей под различными переменными. Также предполагается достичь конкретный результат.

Исследование состоит из трех разделов: В первой части: теоретические основы мотивации, теории мотивации и мотивация учителя. Во второй части: руководители школ и мотивационные подходы, инструменты психо-социальной мотивации, организационные и управленческие инструменты мотивации. И в третьей части располагаются методики, выводы и рекомендации.

Руководители средних школ в Кыргызстане и их методы мотивации профессионального развития учителей, а так же относящиеся к этим методам такие понятия как возраст, пол и положение, не носят существенных различий. $P > 0.05$.

Так же наблюдалось то, что руководители придавали значение профессиональному развитию учителей, мотивировали их и помогали им стать продуктивными, создавали обнадёживающую атмосферу в школах, где они работают, а так же были тесно заинтересованы в их личных проблемах.

Ключевые слова: Мотивация, Методы Мотивации, Школьные администраторы, Методы Управления, Мотивация учителей.

ABSTRACT

Author	: Nurzhan Gedik
Supervisor	: KyrgyzstanTurkey Manas University
Department	: Education Management
Of thesis	: Master's Thesis
Number of Page	: XVII+128
Graduate data	: 27.06.2017
Supervisor	: Appc.Prof.Dr. Murat GÖKALP

METHODS OF SCHOOL LEADERS IN KYRGYZSTAN ON MOTIVATION OF PROFESSIONAL GROWTH OF TEACHERS.

This work time's to resaerch the motivation of teachers by schooladministration and how does the motivating teachers influence their professional development. The study considers the teachers level of motivation, gender, age, and their professional level and their influence to teachers motivation.

The research includes 69 secondary school administrators principials, 322 teachers of school 23 in Bishkek. The data is collected through oral and written questining based on descriptive screemeng

In the analisis of data there were used the following techniques: percentage , frequency, arithmetical overage standard.

The only variant t testing analisis and LSD techniques were used to compare the above mentthoned things.

In the workthe professional development of teachers motivation is researched according to descriptive screening (analysis). The research includes motivational differencess, motivational theories, contect theories and teacher motivating.

The gool of the research is to study the way of research motivation by the administration, especially the motivational approach used by the school administration,

their influence to the professional development, examining their influence on teachers, and teaching concrete result. This work consists of three parts:

The first part includes organisational bases motivational theories and teacher motivation. The second part includes: the school administration, their motivational approach, psycho-social motivational means. The third part includes: the methods of research findings and suggestions. There haven't been found great differences according to age, gender and professional level of teachers in motivating methods of Kyrgyzstan's secondary school administration $p = 0,05$. However, it is clearly seen that the administration cares about the professional development of teachers motivating and a friendly atmosphere in schools between the teachers and the also administrations pays attention to teachers personal problems and issues.

Key words: Motivation, Motivation Methods, School Administrators, Teacher's Motivation.

